

BS/140/2013

**PREFERENCJE PARTYJNE
W PAŹDZIERNIKU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w pierwszej dekadzie października¹, do urn udałoby się, wedle własnych deklaracji, 57% dorosłych Polaków, o 3 punkty procentowe więcej niż przed miesiącem. W stosunku do wyników z września zmalał odsetek wahających się, czy wziąć udział w wyborach (o 3 punkty), natomiast nie zmienił się odsetek respondentów z góry odrzucających możliwość udziału w głosowaniu.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2012			2013									
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	59	59	56	58	58	56	57	54	54	59	52	54	57
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	17	17	21	15	15	15	14	16	19	15	19	18	15
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	24	24	23	27	27	29	28	29	27	26	28	28	28

Gdyby Polacy decydowali o składzie Sejmu na początku października, najwięcej mandatów zdobyłby PiS, na który chce obecnie głosować 28% dorosłych Polaków deklarujących swój pewny udział w ewentualnych wyborach. W porównaniu z wrześniem poparcie dla najbardziej liczącej się partii opozycyjnej wzrosło o 5 punktów procentowych. Na drugim miejscu znalazło się PO mające wśród zdeklarowanych uczestników wyborów 22% zwolenników. Od ubiegłego miesiąca poparcie dla rządzącej partii obniżyło się o 3 punkty procentowe. Trzecie miejsce zajmuje SLD mające 8% sympatyków wśród zdeklarowanych wyborców (spadek o 2 punkty). Do parlamentu wszedłby także PSL, na który chce głosować 6% pewnych uczestników głosowania.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (281) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 października 2013 roku na liczącej 1066 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W październiku poniżej wyborczego progu znalazł się Ruch Palikota (4%), który w porównaniu z wrześniem nieznacznie stracił, a także Prawica Janusza Korwin-Mikkego (4%, wzrost o 2 punkty). Swoich zwolenników znalazły jeszcze Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry (2%) i PPP (1%).

Wyraźnie zmniejszył się w tym miesiącu odsetek wyborców niezdecydowanych, którzy chcieliby wziąć udział w wyborach, ale nie wiedzą, które z ugrupowań aktywnych na scenie politycznej by poparli. Tego rodzaju deklaracje złożyło 21% ankietowanych, aż o 5 punktów procentowych mniej niż we wrześniu.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

CBOS

RYS. 1. POPARCIE DLA PO I PIS WEDŁUG TERMINÓW BADAŃ

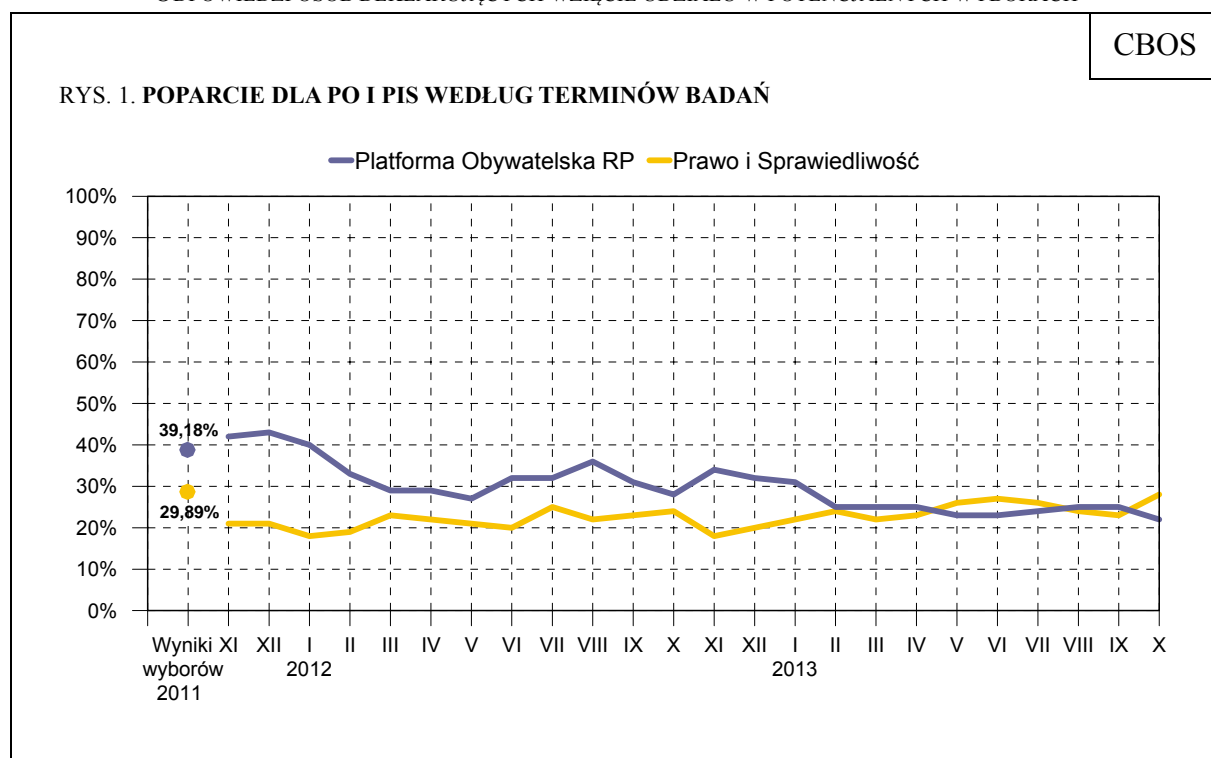

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*																		
	2012									2013									
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	w procentach																		
Prawo i Sprawiedliwość	22	21	20	25	22	23	24	18	20	22	24	22	23	26	27	26	24	23	28
Platforma Obywatelska RP	29	27	32	32	36	31	28	34	32	31	25	25	25	23	23	24	25	25	22
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	12	9	9	8	8	8	9	8	8	7	10	8	9	9	7	9	10	8
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	7	6	4	6	5	5	7	8	6	8	6	6	6	6	5	5	6	6
Ruch Palikota	6	7	3	5	5	4	4	4	5	4	5	6	2	4	3	3	2	5	4
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	3	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	2	4
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	4	3	3	3	2	3	3	3	1	3	3	1	3	2	2	1	2	0	2
Polska Partia Pracy	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1
Polska Jest Najważniejsza	1	1	1	2	1	2	0	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	0	0
Prawica Rzeczypospolitej	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
Inne	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	3	1	3	3	3	1	3
Trudno powiedzieć	21	18	22	18	16	21	24	21	20	22	23	23	24	25	23	27	26	26	21
N=	554	569	603	553	564	569	584	555	624	702	632	592	647	583	535	585	473	494	595

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

Wydarzenia mające miejsce w ostatnim czasie pozytywnie wpłynęły na mobilizację polityczną Polaków i krystalizację ich sympatii partyjnych. Po tygodniu głośnych protestów związkowych, które choć rozgrywały się w Warszawie, wyrażały jednak odczucia związkowców z całego kraju, a także w przeddzień ocenianego jako bardzo znaczące politycznie referendum w sprawie odwołania prezydent Warszawy, więcej Polaków niż we wrześniu deklaruje chęć udziału w wyborach do parlamentu. Jednocześnie mniej wyborców ma wątpliwości co do tego, na kogo głosować.

Związkowa krytyka rządu, a z drugiej strony trwająca kampania przedreferendalna w Warszawie – podczas której reprezentująca PO prezydent Gronkiewicz-Waltz zbiera wiele krytycznych głosów – mogły wpłynąć na spadek poparcia rządzącej partii. Beneficjentem tej fali krytycyzmu wobec rządzących ciągle jest tylko najważniejsza partia opozycyjna – PiS, która w październiku wyraźnie zyskała zwolenników. Podkreślimy, że dzieje się tak przy rosnącej frekwencji i malejącej liczbie niezdecydowanych wyborców. O tym, że część wyborców poszukuje swego miejsca i ugrupowania na scenie politycznej, wydaje się świadczyć dobry wynik Nowej Prawicy Janusza Korwin-Mikkego, która w tym miesiącu powtórzyła swój najlepszy rezultat z kwietnia. Trzeba jeszcze zastrzec, że badanie w zdecydowanej większości było wykonane przed kongresem i powołaniem nowego ugrupowania przez środowisko związane z Januszem Palikotem.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		57	15	28	1063
Płeć	Mężczyźni	62	12	26	508
	Kobiety	52	18	31	555
Wiek	18-24 lata	61	15	24	123
	25-34	56	16	27	215
	35-44	51	17	32	183
	45-54	61	12	27	172
	55-64	56	15	29	186
	65 lat i więcej	57	14	29	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	55	15	30	406
	Miasto do 19 999	54	23	23	172
	20 000 - 99 999	54	12	33	195
	100 000 - 499 999	60	12	27	177
	500 000 i więcej mieszk.	66	11	23	114
Wykształcenie	Podstawowe	48	15	37	232
	Zasadnicze zawodowe	48	16	36	263
	Średnie	61	15	24	353
	Wyższe	70	13	16	215
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	80	7	13	106
	Średni personel, technicy	80	9	11	37
	Pracownicy adm.-biurowi	58	20	22	66
	Pracownicy usług	46	18	36	74
	Robotnicy wykwalifikowani	52	14	34	135
	Robotnicy niewykwalifik.	43	21	37	61
	Rolnicy	64	7	30	47
Pracujący na własny rach.	63	17	20	51	
Bierni zawodowo	Renciści	44	16	40	66
	Emeryci	55	16	29	220
	Uczniowie i studenci	66	15	18	65
	Bezrobotni	47	21	32	84
	Gospodynie domowe i inni	52	10	38	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	70	13	17	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	56	13	31	115
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	16	29	244
	prywatnym gosp. rolnym	62	11	27	50
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	47	17	36	151
	501-750	50	16	34	110
	751-1000	56	11	33	154
	1001-1500	59	18	24	190
	Powyżej 1500 zł	68	11	21	224
Ocena własnych war. mater.	Złe	48	12	40	136
	Średnie	52	17	31	494
	Dobre	64	14	22	434
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	66	13	22	47
	Raz w tygodniu	62	16	22	454
	1-2 razy w miesiącu	54	18	29	182
	Kilka razy w roku	48	15	37	237
	W ogóle nie uczestniczy	56	9	35	143
Poglądy polityczne	Lewica	70	7	23	171
	Centrum	50	18	32	371
	Prawica	72	11	17	299
	Trudno powiedzieć	38	20	42	221

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						
		Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PjN)	Polska Partia Pracy – Sierpień 80 (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej (PR)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		4	22	0	1	6	0	28
Płeć	Mężczyźni	5	19	1		6		27
	Kobiety	2	26		1	5	1	28
Wiek	18-24 lata	12	17	1		6		23
	25-34	2	24	1		8	1	24
	35-44	6	22		1	5		25
	45-54	2	15			7	1	36
	55-64	1	25		2	3		38
	65 lat i więcej	1	29		0	6		20
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	15			10		33
	Miasto do 19 999	2	26			2	2	27
	20 000 - 99 999	7	26		1	5		31
	100 000 - 499 999	3	26		2	5	1	21
	500 000 i więcej mieszk.	6	31	2		1		20
Wykształcenie	Podstawowe	6	19		1	8		25
	Zasadnicze zawodowe		14			9		37
	Średnie	3	26	0	1	6		27
	Wyższe	6	27	1	0	2	2	23
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	6	25		1	2	2	21
	Średni personel, technicy		25	6		7	3	20
	Pracownicy adm.-biurowi	2	32		3	2		23
	Pracownicy usług	8	16			3		24
	Robotnicy wykwalifikowani	3	16			13		22
	Robotnicy niewykwalifik.	4	14		4	3		45
	Rolnicy		3			17		43
	Pracujący na własny rach.	4	36					23
	Bierni zawodowo	Renciści		23			9	
Emeryci		2	29			6		23
Uczniowie i studenci		16	19			11		25
Bezrobotni			20			3		33
Gospodynie domowe i inni			18					60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	20	1	2	4	2	32
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2	20			7		19
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	27	1	1	5		19
	prywatnym gosp. rolnym		6			16		40
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	4	16			3		44
	501-750		20			6	3	32
	751-1000	6	23		1	8	1	29
	1001-1500	1	24		1	10		26
	Powyżej 1500 zł	6	26	1	0	2		22
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	13			2		35
	Średnie	2	18		1	6	1	32
	Dobre	5	29	1	0	6	0	22
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3	3			15		55
	Raz w tygodniu	2	22		1	6	1	34
	1-2 razy w miesiącu	5	27			9		16
	Kilka razy w roku	3	18	1	1	4		24
	W ogóle nie uczestniczy	7	31	1				14
Poglądy polityczne	Lewica	1	21	1	2	5		11
	Centrum	3	35	0		5		19
	Prawica	6	16			7	1	47
	Trudno powiedzieć	2	14		1	6		24

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Ruch Palikota (RP)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		4	8	2	3	22	595
Płeć	Mężczyźni	6	9	3	4	18	312
	Kobiety	2	6	2	1	25	283
Wiek	18-24 lata	10	3		6	22	75
	25-34	10	7	1	5	17	120
	35-44	1	13	5	2	20	93
	45-54	2	5	4	1	27	101
	55-64	2	9	2	3	16	102
	65 lat i więcej	2	9	2	1	29	103
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	5	2	1	28	218
	Miasto do 19 999	8	8	2	3	20	93
	20 000 - 99 999	3	8	1	2	16	103
	100 000 - 499 999	7	13	4	2	18	106
	500 000 i więcej mieszk.	2	9	2	10	17	75
Wykształcenie	Podstawowe	2	6	2	5	27	110
	Zasadnicze zawodowe	4	6	2	0	27	122
	Średnie	7	7	2	2	18	215
	Wyższe	3	12	3	4	18	148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	12	7	6	18	81
	Średni personel, technicy	7	21	6	3	2	29
	Pracownicy adm.-biurowi		14		1	22	38
	Pracownicy usług	4	12		4	29	32
	Robotnicy wykwalifikowani	9	9	5	3	21	68
	Robotnicy niewykwalifik.	8	7			15	26
	Rolnicy		3	4		29	30
	Pracujący na własny rach.	14	3		8	13	32
Bierni zawodowo	Renciści		7		2	17	29
	Emeryci	2	8	1	1	29	121
	Uczniowie i studenci	6			4	19	43
	Bezrobotni	9	1		5	29	39
	Gospodynie domowe i inni	3				20	26
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2	12	5	1	14	99
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7	10	5	6	24	62
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	10	2	6	18	131
	prywatnym gosp. rolnym		3	4		31	31
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	2	3	3	23	72
	501-750	5	8			27	54
	751-1000	4	5	3	1	18	83
	1001-1500	4	9	4	2	20	109
	Powyżej 1500 zł	4	16	2	8	14	152
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	7	3	6	26	64
	Średnie	3	8	3	1	26	256
	Dobre	5	8	1	4	17	274
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			3		22	31
	Raz w tygodniu	1	4	3	3	22	277
	1-2 razy w miesiącu	8	6	2	5	21	97
	Kilka razy w roku	4	17	1	3	24	112
	W ogóle nie uczestniczy	13	13		3	17	78
Poglądy polityczne	Lewica	7	29	2	3	19	118
	Centrum	5	4	1	2	25	183
	Prawica	2	1	4	4	12	212
	Trudno powiedzieć	6	3	1	1	43	82